

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

6. maj 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 92 (Alm. del) af 8. december 2020 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekterne på beskæftigelse, BNP og de offentlige finanser i hvert af årene 2022-2030, og den varige virkning på de offentlige finanser, af at stoppe for tilgangen til efterløn i hhv. 2022, 2023 og 2024 (under forudsætning af at Arne-pension opretholdes)?

Svar

Aftale om en ny ret til tidlig pension (2020) har endnu ikke fået effekt, da det først fra 1. januar 2022 bliver muligt at gå på tidlig pension.

Nærværende svar angiver marginalvirkningen af at udfase efterlønsordningen set i forhold til en situation, hvor ret til tidlig pension er indført.¹

Efterlønsalderen er 63 år i 2021 og forhøjes til 63½ år i 2022 og yderligere til 64 år i 2023. Det lægges til grund, at et stop for tilgangen til efterlønsordningen i 2022 indebærer, at personer, der endnu ikke har nået efterlønsalderen i 2022 bliver udmeldt af efterlønsordningen, men at personer, der har nået efterlønsalderen før 2022 fortsat har mulighed for at gå på efterløn.

Hvis tilgangen til efterlønsordningen stoppes i 2022, indebærer det, at personer født i årgang 1958 er den sidste årgang, der har mulighed for at gå på efterløn, og alle personer født i 1959 eller senere bliver udmeldt af efterlønsordningen. Hvis der lukkes for tilgangen i 2023, har personer født i 1. halvår af 1959 fortsat mulighed for at gå på efterløn, og lukkes der først for tilgangen i 2024 har også personer født i 2. halvår af 1959 fortsat mulighed for at gå på efterløn.

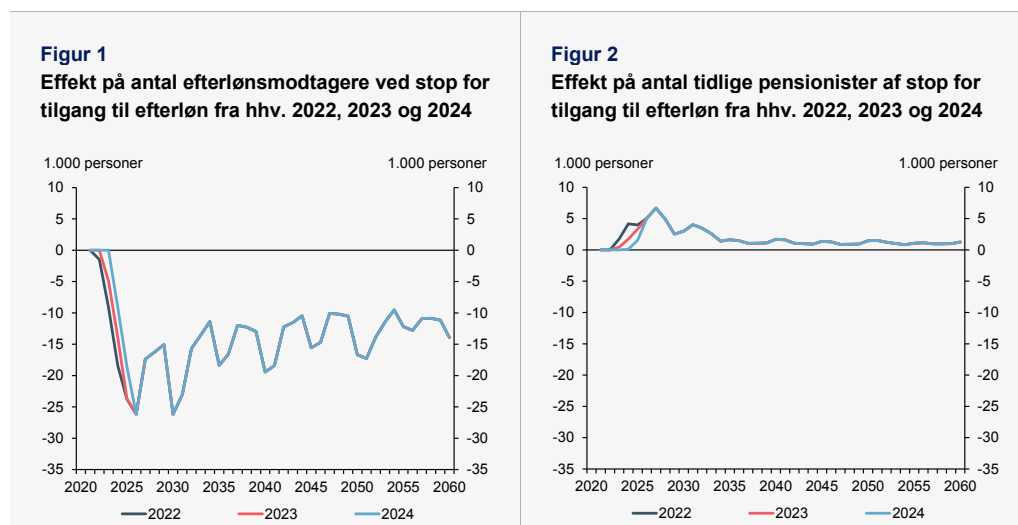
Som følge af, at der er indført ret til tidlig pension, reduceres beskæftigelseseffekten mv. af at afskaffe efterlønsordningen set i forhold til en situation, hvis ret til tidlig pension ikke var indført. For det første skønnes en del personer, der ellers ville have været på efterløn, i stedet at være på tidlig pension, hvilket betyder, at færre personer bliver direkte berørt af en afskaffelse. For det andet er der som

¹ Nærværende svar er baseret på en justeret udgave af beregningerne til svar på *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 (Alm. del) af 8. december 2020*, hvor virkningerne af at udfase efterlønsordningen er justeret for interaktionen mellem tidlig pension og efterløn.

følge af muligheden for skattefri udmeldelse af efterlønsordningen i 2022 yderligere lidt færre personer, der berøres af udfasningen. For det tredje vil en del personer, der som udgangspunkt foretrak at gå på efterløn, i stedet have mulighed for at gå på tidlig pension, hvis retten til efterløn afskaffes, hvilket yderligere reducerer effekten på beskæftigelse mv. af at udfase efterlønsordningen.

Uanset om tilgangen til efterlønsordningen stoppes i 2022, 2023 eller 2024 vil de sidste personer forlade efterlønsordningen i løbet af 2026. I 2026 skønnes antallet af efterlønsmodtagere at udgøre 39.000 før aftalen om tidlig pension. Heraf er det skønnet til *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)*, at knap 14.000 i udgangspunktet skifter til tidlig pension, og knap 2.000 benytter sig af muligheden for skattefri udmeldelse. Dvs. ca. 26.000 efterlønsmodtagere i 2026 vil blive påvirket af et stop for tilgang til efterlønnen i 2022, 2023 eller 2024, *jf. figur 1*.

Det lægges til grund, at alle personer, der i udgangspunktet ville været gået på efterløn, og som påvirkes af en udfasning af efterlønsordningen i stedet skifter til tidlig pension, hvis de har ret til dette. Det øger antallet af personer på tidlig pension, *jf. figur 2*. Da overlappet mellem de to ordninger bliver mindre på sigt, aftager den forøgede tilgang til tidlig pension.

Anm.: Virkningerne er opgjort med udgangspunkt i en situation, hvor der er indført ret til tidlig pension.

Beregningerne er foretaget på baggrund af besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 93, hvor der er taget højde for virkningerne af at indføre tidlig pension samt hvordan tidlig pension påvirker en udfasningen af efterlønsordningen. Fra 2035 er virkningerne af ret til tidlig pension beregningsteknisk holdt konstante som andel af de relevante aldersgrupper.

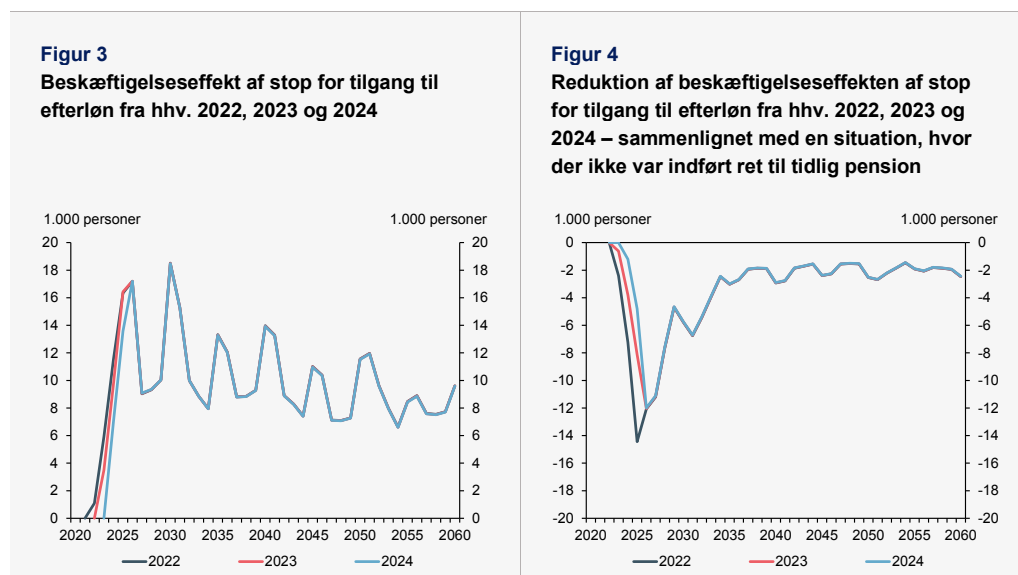
Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 8. december 2020, *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)*, DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi (august 2020) og egne beregninger.

Det forudsættes, at hovedparten af personerne, der ellers ville have været på efterløn – og som ikke har mulighed for at skifte til tidlig pension, alternativt vil fortsætte i beskæftigelse, mens en del personer i stedet vil være på selvfinansieret pension eller andre typer af offentlige ydelser.² Det lægges ligeledes til grund, at den

² Jf. svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 139 af 3. december 2015.

mindre ordning for fleksydelse (efterløn for personer i fleksjob) afskaffes, og at disse personer alternativt vil være på andre overførsler. Et stop for tilgangen til efterlønnen i kombination med en tilbagerulning af aftale om tidlig pension, skønnes i alle tre tilfælde af stop at øge beskæftigelsen med ca. 17.000 fuldtidspersoner i 2026, *jf. figur 3*. Beskæftigelseseffekten varierer betydeligt fra år til år. Disse udsving skyldes, at der i perioden op til en ændring i folkepensionsalderen er færre samtidige årgange på efterløn (efterlønsalderen forøges 3 år før folkepensionsalderen). Hertil kommer at beskæftigelseseffekten aftager over tid, som følge af, at der i grundforløbet er færre medlemmer af efterlønsordningen på sigt.

Samspillet mellem efterløn og tidlig pension indebærer som nævnt, at den marginale beskæftigelseseffekt af at udfase efterlønsordningen er lavere sammenlignet med besvarelsen af FIU 93. Da overlappet mellem de to ordninger bliver mindre på sigt, er den langsigtede beskæftigelseseffekt af at udfase efterlønsordningen i en situation, hvor tidlig pension er indført kun lidt lavere end i situation, hvor ret til tidlig pension ikke er indført, *jf. figur 4*.

Anm.: Virkningerne er opgjort med udgangspunkt i en situation, hvor der er indført ret til tidlig pension.

Beregningerne er foretaget på baggrund af besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 93, hvor der er taget højde for virkningerne af at indføre tidlig pension samt hvordan tidlig pension påvirker en udfasning af efterlønsordningen. Fra 2035 er virkningerne af ret til tidlig pension beregningsteknisk holdt konstante som andel af de relevante aldersgrupper.

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 8. december 2020, *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)*, DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi (august 2020) og egne beregninger.

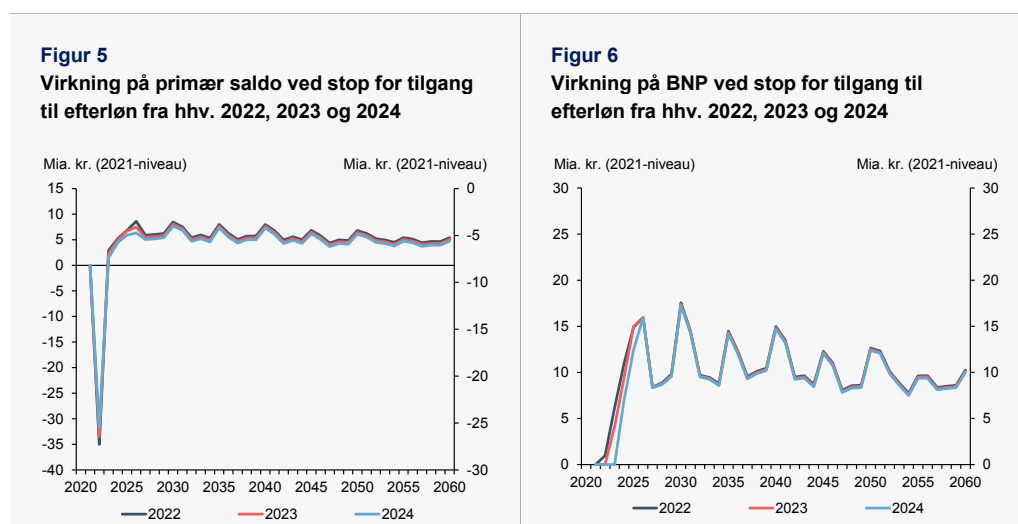
En afskaffelse af efterlønsordningen vil vurderet over hele perioden indebære sparede udgifter til overførsler, samt netto flere skatteindtægter som følge af den øgede beskæftigelse. Desuden vil der fremover være færre indtægter fra efterlønsbidrag samt sparede udgifter til skattefri efterlønspræmie for efterlønsberettigede, der arbejder i efterlønsalderen.

Det lægges til grund, at alle personer, der indbetaler til efterlønsordningen får deres efterlønsbidrag tilbagebetalt i 2022, hvis efterlønsordningen afskaffes. Denne

engangsudbetaling i 2022 udgør ca. 39 mia. kr. (2021-niveau), hvis der stoppes for tilgangen i 2022. Hvis der først stoppes for tilgangen i 2023 eller 2024, skal der ikke tilbagebetales efterlønsbidrag til personer født i hhv. 1. og 2. halvår af 1959 og tilbagebetalingen udgør i disse tilfælde hhv. ca. 37 mia. kr. og 35 mia. kr.³

Som en del af aftale om tidlig pension, bliver det i 2022 muligt at melde sig skattefrit ud af efterlønsordningen. Det lægges dermed til grund, at engangsudbetalingen i 2022 gøres skattefri (for bidrag foretaget før aftale om tidlig pension), hvilket øger saldsvækkelsen i 2022.

Et stop for tilgangen til efterlønsordningen skønnes således at indebære en betydelig svækkelse af de offentlige finanser i 2022, hvilket modgås af en forbedring af de offentlige finanser i de følgende år, *jf. figur 5*. Den øgede beskæftigelse skønnes at øge BNP, *jf. figur 6*.

Anm.: Virkningerne er opgjort med udgangspunkt i en situation, hvor der er indført ret til tidlig pension. Beregningerne er foretaget på baggrund af besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 93, hvor der er taget højde for virkningerne af at indføre tidlig pension samt hvordan tidlig pension påvirker en udfasning af efterlønsordningen. Fra 2035 er virkningerne af ret til tidlig pension beregningsteknisk holdt konstante som andel af de relevante aldersgrupper. I 2022 indgår virkningen af en ekstraordinær engangsudbetaling af efterlønsbidrag, der ikke vil indgå i beregningen af strukturel saldo. Der er vist virkningen på primær offentlig saldo (ekskl. renter). Virkningerne er opgjort i strukturelt 2021-niveau.

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 8. december 2020, *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)*, DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi (august 2020) og egne beregninger.

Samlet set skønnes et stop for tilgang til efterlønsordningen at forbedre de offentlige finanser varigt med godt 0,2 pct. af BNP målt ved den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI). Det svarer til hhv. 4½, 4¼ eller 4 mia. kr. (2021-niveau) afhængigt af, om der stoppes for tilgangen til efterlønnen i 2022, 2023 eller 2024, *jf. tabel 1*. Sammenlignet med besvarelsen på FIU 93 er den varige virkning af at udfase efterlønsordningen således reduceret med omtrent 1 mia. kr. som følge af,

³ I beregningen af virkningen på de offentlige finanser er der taget højde for, at en mindre del af personer, allerede er skønnet at ville udmelde sig frivilligt som følge af muligheden for skattefri udmeldelse i 2022.

at der er indført ret til tidlig pension. Afslutningsvis understreges det, at skønnene er behæftet med betydelig usikkerhed.

Tabel 1

Virkning på beskæftigelse, BNP og primær offentlig saldo ved stop for tilgang til efterløn set i forhold til en situation, hvor der er indført ret til tidlig pension, 2021-2030

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beskæftigede, 1.000 personer										
Stop i 2022	0	1	6	12	16	17	9	9	10	19
Stop i 2023	0	0	3	10	16	17	9	9	10	18
Stop i 2024	0	0	0	7	14	17	9	9	10	18
BNP, mia. kr. 2021-niveau										
Stop i 2022	0	1	6	11	15	16	8	9	10	18
Stop i 2023	0	0	4	9	15	16	8	9	10	17
Stop i 2024	0	0	0	7	12	16	8	9	10	17
Primær saldo, mia. kr. 2021-niveau										
Stop i 2022	0	-35	3	5	7	9	6	6	6	8
Stop i 2023	0	-34	2	5	7	7	5	6	6	8
Stop i 2024	0	-32	1	4	6	6	5	5	5	8
Varig virkning på offentlige finanser (HBI), mia. kr. 2021-niveau										
Stop i 2022	4½									
Stop i 2023	4¼									
Stop i 2024	4									

Anm.: Virkningerne er opgjort med udgangspunkt i en situation, hvor der er indført ret til tidlig pension.

Beregningerne er foretaget på baggrund af besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 93, hvor der er taget højde for virkningerne af at indføre tidlig pension samt hvordan tidlig pension påvirker en udfasning af efterlønsordningen. Fra 2035 er virkningerne af ret til tidlig pension beregningsteknisk holdt konstante som andel af de relevante aldersgrupper. I 2022 indgår virkningen af en skattefri ekstraordinær engangsudbetaling af efterlønsbidrag, der ikke vil indgå i beregningen af strukturel saldo. Virkningerne er opgjort i strukturelt 2021-niveau.

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 af 8. december 2020, *Aftale om ny ret til tidlig pension (2020)*, DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi (august 2020) og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister